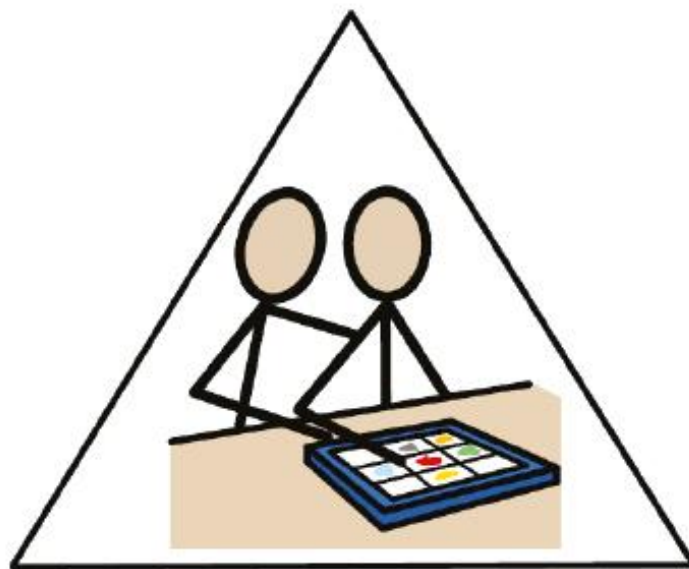

I RELATION TILL LÄRANDE

- kommunikationsstöd i undervisningen

Ulrika Aspeflo & Ebba Almsenius

Aspeflo & Klamas AB Förlag

FÖRHÅLLNINGSSÄTT I KLASSRUMMET

	Vi lyssnar på varandra och respekterar varandras åsikter även om vi inte håller med.
	Jag tar ansvar för mitt eget arbete och tävlar bara mot mig själv.
	Vi hjälper varandra.
	Vi ställer frågor om vi inte förstår. Ingen fråga är konstig eller dum!
	Vi får tänka och tycka vad vi vill, men vi får inte säga kränkande saker till varandra.

I många klasser jag besökt har man kommit överens om att man ska ha arbetsro, göra sitt bästa, koncentrera sig på sitt arbete, inte störa varandra o.s.v. Om vi förutsätter att alla elever gör sitt bästa utifrån sina förmågor, och utifrån givna förutsättningar, så har vi högst sannolikt några elever i klassen som har mer utmaningar med att exempelvis upprätthålla sin koncentration och sin impuls kontroll – något som kan göra det svårt att koncentrera sig på sitt eget arbete.

Om vi då ropar över hela klassen att de ska sluta störa varandra, är vi då goda modeller för hur vi vill att arbetsron ska se ut? Eller stör vi rent av fler elevers koncentration genom att höja rösten? Modellerar vi inför gruppen att alla är olika och att alla behöver olika strategier för att lyckas? Hade man istället kunnat smyga fram till eleverna som tappat fokus på uppgiften, viska att "jag ser att ni har svårt att koncentrera er på uppgiften, spring ett varv runt skolgården så hjälper jag er att komma igång med uppgiften när ni kommer tillbaka". Eller är det kanske rent av läge att bryta och byta aktivitet? Kan vi ta hjälp av eleverna och ge dem en konkret uppgift? "Jag vill att du hjälper mig att dela ut de här" eller "Jag tänkte att du kunde hjälpa mig att berätta allt du vet om programmering!"

	Förebyggande/ligga steget före (strategier som du som sändare i kommunikationen kan använda)
	"Nu ska jag förbereda er på vad som händer sen." (Även om du som lärare har gått igenom dagens struktur så kan du behöva sammanhangsmarkera och förbereda inför rutinbrytande aktiviteter.)
	"Kan ni komma på vad som är nästa steg?" (Ta hjälp av eleverna att förbereda sig själva på övergångar eller kommande moment/aktiviteter.)
	"Jag behöver er hjälp..." (Låt eleverna känna att de tar ansvar.)
	"Så här brukar jag tänka så här när det blir svårt..." (Ge exempel på strategier när eleverna inte har förmågan att komma på själva.)
	"Jag vill fråga dig en sak..." (Presentera den kommunikativa funktionen "fråga" innan du ställer frågan. För en del elever är frågor mycket kravfyllda och ibland hinner de förbereda sig på att det är just en fråga som kommer, om man först presenterat syftet med sin kommunikation.)
	"Vi gör tillsammans först..." (Modella och gör tillsammans med eleverna, ibland många gånger, innan de lämnas till att göra helt på egen hand.)

Vilka förväntningar läraren har på elevernas möjligheter att lära har konsekvenser på elevernas lärande. Läraren behöver vara tydlig med att alla elever kan lära sig och att man lär på olika sätt och därför kan behöva olika saker vid olika tidpunkter. Ett bra ledarskap ska optimalt visa sig i att eleverna tycker att olikhet är okej och att olika därför är rättvist. Allas röster är värda att lyssnas på och alla kan bidra, fast på olika sätt. Alla hjälps åt och tar hand om varandra och är rädda om skolan.

Tydlighet handlar även om hur man som lärare står, går, rör sig och uttrycker sig. Lärarens förmåga att uppmärksamma och reagera på det som händer i klassrummet har stor effekt på hur klassrumsklimatet utvecklas. Ett positivt klassrumsklimat med en lärare som ser humor som redskap, men som också använder andra redskap som mer handlar om planering och struktur, gör skillnad. Eleverna ska kunna se mitt positiva förhållningssätt och mina höga förväntningar.

Om man som lärare är klar över vilka förväntningar man har kring exempelvis start och avslut av lektioner så kan man ju visa dessa för eleverna och sedan gäller det ju att konsekvent följa upp och modellera det man vill ska göras, till dess att rutinerna sitter hos eleverna.

Välkommen till klassrummet

Kom i tid	
Ha med dig rätt saker	
Stäng av mobil och dator	
Gå in lugnt	
Sitt ner och lyssna på läraren	

Det är bra att undervisa eleverna i att stryka under ord i text som syftar på andra delar av texten eller där man behöver fylla i text och resonera tillsammans om vad orden syftar till.

I berättande texter kan man arbeta med att låta eleverna leta ledtrådar och ta hjälp av följande frågor:

Leta ledtrådar i texten

	VEM utför handlingen?
	VAD är det som händer?
	VAR äger berättelsen rum?
	NÄR händer det?
	VARFÖR händer det?
	HUR hände det?

För att öka förståelsen och få hjälp med föreställningsförmågan är det ju alltid viktigt att använda konkret material, modeller, kartor, figurer, bilder och att rita i samband med läsning och skrivning.

Det är ju även viktigt att i förväg gå igenom svåra, nya eller tvetydiga ord i texter och att stanna upp och modellera hur man själv använder olika ledtrådar i ordet eller texten för att förstå. I högläsning kan man ta vara på tillfällena att tänka högt vid tvetydigheter.